

АКЦИОНИ ПЛАН ЗА СПРОВОЂЕЊЕ СТРАТЕГИЈЕ О СПРЕЧАВАЊУ ЗЛОУПОТРЕБЕ ДРОГА ЗА ПЕРИОД 2014–2017. ГОДИНЕ

УВОД

Акциони план за спровођење Стратегије о спречавању злоупотребе дрога за период 2014–2017. године (у даљем тексту: Акциони план) је есенцијални инструмент за спровођење Стратегије о спречавању злоупотребе дрога за период од 2014–2021. године.

Стратегијом се обезбеђује основни оквир за спровођење политике у области дрога, дефинишу се главне области деловања у оквиру којих ће се спроводити одређене интервенције и постављају се појединачни циљеви за сваки установљени делокруг рада у оквиру политике борбе против дрога.

Акционим планом даје се детаљан концепт појединачних активности које ће се предузимати у одређеном временском периоду. За свако поље деловања у оквиру политике борбе против дрога и циљеве који су предвиђени Стратегијом, Акциони план дефинише конкретне активности које ће се предузимати како би се остварили дати циљеви.

Акциони план је од великог значаја као:

- инструмент за имплементацију Стратегије – предвиђа активности које би требало да се спроведу, као и резултате који се том приликом морају остварити, прецизира одговорности релевантних учесника при спровођењу ових активности, поставља временски оквир за завршетак рада на датим задацима.
- контролни инструмент за имплементацију Стратегије – дефинише индикаторе за сваку активност, као и изворе информација који се користе за саме индикаторе, координациони инструмент којим се кроз дефинисање циљева и активности које би требало постићи, координирају сви релевантни учесници у области борбе против дрога.

Спровођење Стратегије за борбу против дрога заснива се на два Акциона плана, која се усвајају за четворогодишње периоде: први Акциони план за период од 2014 –2017. године и други Акциони план за период од 2018–2021.године.

Акциони план обухвата пет области деловања које су дефинисане Стратегијом: смањење потражње, смањење понуде, координацију, међународну сарадњу и истраживање, праћење и процену. Структура дефинисаних активности у оквиру појединачног поља деловања обухвата неколико компонената:

Компонента	Опис/карактеристике
Активност	Дефиниција активности коју би требало спровести
Временски оквир	Датум/рок до ког би активност требало спровести или датум/рок када би требало да се започне са активношћу и да се она спроводи од тог периода
Надлежни орган	Главни орган који је надлежан за спровођење активности. Како би се прецизирале одговорности, само би једна институција требало да буде идентификована као носилац активности/надлежни орган. Само у посебним случајевима може се навести више надлежних органа
Партнер(и) за сарадњу	Остале институције које учествују у реализацији активности и чија је сарадња од виталног значаја
Индикатор(и)	Индикатори омогућавају да се прати рад на спровођењу активности, као и то да ли је активност постигнута
Извор за индикаторе/ механизми процене	Дефинише надлежна тела која би требало да пруже податке за индикатор(е) и друге изворе као што су нпр. извештаји, у којима се могу наћи подаци неопходни за индикаторе
Извор финансирања	Дефинише ко обезбеђује финансијска средства за спровођење Акционог плана

1. ПРЕВЕНЦИЈА

Специфични циљеви у области превенције су следећи:

- 1) повећање свести и нивоа знања становништва о ризицима и последицама коришћења психоактивних контролисаних супстанци;
- 2) повећање квалитета програма универзалне превенције и побољшање система спровођења и координације активности превенције међу децом и омладином;
- 3) повећање доступности и квалитета програма селективне и индиковане превенције;
- 4) повећање доступности и квалитета програма превенције на радном месту;
- 5) оснаживање улоге и капацитета јединица локалне самоуправе и цивилног друштва за превенцију злоупотребе ПАС.

Активност	Временски оквир	Надлежни орган	Партнери за сарадњу	Индикатор и	Извор за индикаторе/ механизме процене	Извор финансирања
1. Израда модела сарадње у области превенције (повезивање свих актера укључених	Континуирано од 2015.	Канцеларија за дроге	МЗ, МПНТР, СП, МДУЛС, МОС, МУП, ИЗЈЗС,	Усвојен модел сарадње	Канцеларија за дроге	Буџет Републике Србије

у превенцију-локална самоуправа, здравље, просвета, омладина и спорт, рад и социјална политика, законодавни аспект			КСЦД			
2. Израда и спровођење националног програма превенције злоупотребе дрога у основним и средњим школама	Континуирано од 2016.	Министарство просвете, науке и технолошког развоја	Министарство здравља, Министарство омладине и спорта, ИЗЈЗС	Број школа са стандардизованим и процењеним програмом превенције	Канцеларија за дроге	Буџет Републике Србије
3. Спровођење програма за превенцију зависности од дрога међу студентском популацијом у постојећим саветовалиштима и службама за здравствену заштиту студената	Континуирано од 2016.	Министарство здравља	Министарство здравља, Министарство омладине и спорта, ИЗЈЗС	Број студената, Број едукација	Канцеларија за дроге	Буџет Републике Србије
4. Спровођење системске едукације учитеља, наставника, стручних сарадника и осталих стручњака у васпитно-образовним установама за рад на превенцији зависности и спречавању злоупотребе дрога у основним и средњим школама.	Континуирано од 2016.	Министарство просвете, науке и технолошког развоја, Завод за унапређивање образовања и васпитања	Министарство здравља, ИЗЈЗС	Број обучених учитеља, наставника, стручних сарадника и осталих стручњака у васпитно-образовним установама, Број акредитованих програма	Канцеларија за дроге	Буџет Републике Србије
5. Спровођење програма, пројеката и активности чији је основни циљ смањити интересовање	Континуирано од 2016.	Министарство просвете, науке и технолошког развоја	Министарство здравља, Министарство омладине и спорта, ИЗЈЗС	Број програма	Канцеларија за дроге	Буџет Републике Србије

деце и младих за пробањем дрога и других средстава зависности.						
6. Припремање смерница за програм превенције намењен деци и младима у ризику у систему социјалне заштите	Континуирано од 2016.	МРЗБСП	МПНТР, Министарство омладине и спорта, ИЗЈЗС, ОЦД	Програм доступан свим институцијама /организацијама које спроводе ове програме	МРЗБСП	Буџет Републике Србије
7. Припремање и усвајање протокола за поступање у случају присуства и коришћења психоактивних контролисаних супстанци у образовним установама	Континуирано од 2016.	МПНТР	Министарство здравља, МУП, ИЗЈЗС	Протокол усвојен и дистрибуран образовним установама	МПНТР	Буџет Републике Србије
8. Припремање и усвајање протокола за поступање у случају присуства и коришћења ПАКС у установама за социјалну заштиту	Континуирано од 2016.	МРЗБСП	МУП, Министарство здравља, Министарство правде, ИЗЈЗС	Протокол доступан свим установама	МРЗБСП	Буџет Републике Србије
9. Јачање улоге здравственог система у откривању и третману ризичних група деце и младих	Континуирано од 2017.	Министарство здравља	ИЗЈЗС	Број установа оспособљених за рад са ризичним групама	Министарство здравља	Буџет Републике Србије
10. Припремање и имплементирање смерница/критеријума за финансирање пројеката на локалном нивоу за локалне самоуправе	четврти квартал 2015.	ИЗЈЗС	СКГО	Смернице дистрибуиране Број локалних самоуправа у којима се програм спроводи	КЗД	Буџет Републике Србије

11. Обезбеђивање и пружање информација о негативном утицају дрога на здравље путем кампања/ плаката/ лифлета	Континуирано од 2014.	ИЗЈЗС	МЗ, МУП, МП, МПНТР, МОС, МДУЛС, Министарство одбране, Министарство пољопривреде и заштите животне средине	Спроведене и процењене кампање	ИЗЈЗС	Буџет Републике Србије
12. Подршка производњи и емитовању едукативно-информативних емисија с циљем образовања и информисања деце, младих, родитеља и осталих грађана о утицају и штетностима дрога и других средстава зависности	Континуирано од 2016.	Министарство културе	Министарство здравља, Министарство просвете, науке и технолошког развоја, МУП, МОС, ИЗЈЗС, ОЦД, Средства јавног информисања, удружења новинара	Број емисија Периодична анализа медијских садржаја у области ПАКС	Министарство културе	Буџет Републике Србије
13. Спровођење превентивних програма усмерених афирмацији позитивног родитељства, који су осмишљени за побољшање породичног повезивања и односа, с циљем повећања улоге породице у превенцији зависности и омогућити родитељима стицање знања о одговорном родитељству	Континуирано од 2016.	МРЗБСП	Министарство здравља, Министарство просвете, науке и технолошког развоја, ИЗЈЗС	Израђен програм	МРЗБСП	Буџет Републике Србије
14. Припрема смерница/ стандарда/ модела програма превенције употребе ПАКС на радном месту	први квартал 2016.	МРЗБСП/Управа за безбедност здравља на раду	ИЗЈЗС, Министарство здравља	Смернице доступне	МРЗБСП	Буџет Републике Србије

15. Доношење посебних протокола с циљем утврђивања здравствене и радне способности зависника који су на супституционој терапији, посебно правилнике за утврђивање способности за управљање моторним возилом.	четврти квартал 2016.	Министарство здравља	Министарство унутрашњих послова	Израђени протоколи	Министарство здравља	Буџет Републике Србије
16. Спровођење програма превенције намењен деци и младима починиоцима кривичних дела	Континуирано од 2017.	ИЗЈЗС	МП/Управа за извршење кривичних санкција, МРЗБСП, Министарство здравља, МУП	Извештај о спроведеном програму	ИЗЈЗС	Буџет Републике Србије
17. Спровођење програма превенције у оквиру Управе за извршење кривичних санкција	Континуирано од 2014.	МП /Управа за извршење кривичних санкција	Министарство здравља, ИЗЈЗС	Извештај о спроведеном програму	МП/Управа за извршење кривичних санкција	Буџет Републике Србије
18. Планирање и разрада програма превенције злоупотребе дрога и других средстава зависности на нивоу Министарства одбране и Војске Републике Србије.	Континуирано од 2016.	Министарство одбране	Министарство здравља, ВМА, ИЗЈЗС	Извештај о спроведеном програму	Министарство одбране	Буџет Републике Србије

2. ЛЕЧЕЊЕ И РЕИНТЕГРАЦИЈА

Специфични циљеви у области лечења и реинтеграције:

- 1) унапређење легислативе, уредби и стандарда;
- 2) унапређење квалитета и ефикасности лечења болести зависности;
- 3) унапређење квалитета и увећање доступности мера раног откривања и интервенције;
- 4) повећање капацитета и опсега програма лечења, са нагласком на супституционој терапији;
- 5) унапређење квалитета и доступности лечења болести зависности у установама за извршење кривичних санкција;
- 6) обезбеђивање континуиране подршке добробити лица која болују од болести зависности;
- 7) унапређење квалитета и повећање доступности мера социјалне реинтеграције.

Подобласт: Унапређење подзаконских аката, уредби и стандарда						
Активност	Временски оквир	Надлежни орган	Партнери за сарадњу	Индикатори	Извор за индикаторе/механизме процене	Извор финансирања
1. Оснивање радне групе за стандарде квалитета третмана РГСКТ	први квартал 2015.	Министарство здравља	Удружења	Периодични извештај Препоруке радне групе доступне доносиоцима одлука	Министарство здравља	Буџет Републике Србије
2. Анализирање важеће законске регулативе и израда предлога измена и допуна у вези са лечењем зависности од ПАКС	први квартал 2015.	Министарство здравља	МП, удружења, РГСКТ	Усвојена подзаконска акта	Министарство здравља	Буџет Републике Србије
3. Развијање стандарда за скрининг на ПАКС, различите типове и програме лечења	први квартал 2016.	Министарство здравља	РГСКТ, удружења, Референтни центри	Развијени стандарди	Министарство здравља	Буџет Републике Србије
4. Увођење система обезбеђивања и супервизије квалитета за програме лечења	четврти квартал 2016.	Министарство здравља	РГСКТ, удружења	Број установа које спроводе стандардизован и програм лечења	Министарство здравља	Буџет Републике Србије
5. Проширење листе основних лекова у односу на лекове који се користе у супституционој терапији и на аналгетике	четврти квартал 2015.	Министарство здравља	РГСКТ, Референтни центри, удружења, удружења пацијената Србије	Проширена листа доступних лекова	Министарство здравља	Буџет Републике Србије

Подобласт: Рано откривање и интервенције						
Активност	Временски оквир	Надлежни орган	Партнери за сарадњу	Индикатори	Извор за индикаторе/механизме процене	Извор финансирања
1. Израђивање смерница за лекаре опште праксе за рано откривање употребе дрога и интервенције	четврти квартал 2015.	Министарство здравља	РСК за израду и имплементацију водича добре клиничке праксе, РГСКТ, Референтни центри	Водичи припремљени и дистрибуирани	Министарство здравља	Буџет Републике Србије

Подобласт: Повећати капацитете и доступност програма лечења (супституциона терапија)						
Активност	Временски оквир	Надлежни орган	Партнери за сарадњу	Индикатори	Извор за индикаторе/механизме процене	Извор финансирања
1. Праћење рада метадонских центара	четврти квартал 2014.	Министарство здравља	Републичка стручна комисија за превенцију и контролу болести зависности, Пројектна јединица МЗ која спроводи пројекат финансиран од стране Глобал фонда	Извештај о процени	Комисија за превенцију и контролу болести зависности, Министарство здравља	Буџет Републике Србије
2. Обезбеђивање одрживости програма супституције	четврти квартал 2014.	Министарство здравља	Републичка стручна комисија за превенцију и контролу болести зависности	Усвојен правилник о лечењу, Успостављен институционални оквир Број установа у којима се спроводи супституциона терапија Број особа на супституционој терапији	Министарство здравља	Буџет Републике Србије

Подобласт: Интервенције у установама за извршење кривичних санкција						
Активност	Временски оквир	Надлежни орган	Партнери за сарадњу	Индикатори	Извор за индикаторе/механизме процене	Извор финансирања
1. Обезбеђивање законског оквира за обезбеђивање супституционе терапије у установама за извршење кривичних санкција	четврти квартал 2014.	Министарство здравља Министарство правде/ Управа за извршење кривичних санкција	Министарство здравља, РСК за превенцију и контролу болести зависности	Припремљен Нацрт закона који омогућава обезбеђивање супституционе терапије у установама за извршење кривичних санкција	Министарство правде	Буџет Републике Србије

2. Обезбеђивање одрживости супституционе терапије у установама за извршење кривичних санкција	четврти квартал 2014.	Министарство правде/Управа за извршење кривичних санкција	Министарство здравља, Комисија за превенцију и контролу болести зависности, РГСКТ	Број установа за извршење кривичних санкција у којима је доступна супституциона терапија, Број особа на супституционој терапији у установама за извршење кривичних санкција	Министарство правде	Буџет Републике Србије
---	-----------------------	---	---	--	---------------------	------------------------

Подобласт: Континуитет социјалне подршке и мера социјалне реинтеграције						
Активност	Временски оквир	Надлежни орган	Партнери за сарадњу	Индикатори	Извор за индикаторе/механизме процене	Извор финансирања
1. Унапређење система обезбеђивања социјалне подршке зависницима од ПАКС након изласка из установе за извршење кривичних санкција	Континуирано од 2014.	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања	Министарство здравља, Министарство правде РСК за превенцију и контролу болести зависности	Број особа које су се обратиле центрима за социјални рад Број особа које су оствариле неку од услуга социјалне заштите	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања	Буџет Републике Србије
2. Анализирање активности мреже регионалних здравствених институција	први квартал 2015.	Министарство здравља	Референтни центри за лечење зависности, РСК за превенцију и контролу болести зависности, РГСКТ	Аналитички извештај са закључцима	Министарство здравља	Буџет Републике Србије
3. Реструктурирање постојеће мреже институција у надлежности реф.центра	четврти квартал 2017.	Министарство здравља	ИЗЈЗС, Референтни центри за лечење зависности, РСК за превенцију и	Реструктурирана мрежа здравствених институција	Министарство здравља, ИЗЈЗС	Буџет Републике Србије

			контролу болести зависности, РГСКТ			
--	--	--	------------------------------------	--	--	--

3. СМАЊЕЊЕ ШТЕТЕ

Специфични циљеви у области смањења штете:

- 1) постизање одрживости програма смањења штете;
- 2) повећање доступности програма смањења штете;
- 3) унапређење правног оквира у вези са доступношћу мера за смањење штете;
- 4) повећање доступности имунизације против вирусног хепатитиса Б међу инјектирајућим корисницима дрога;
- 5) повећање доступности лечења ХИВ инфекције и вирусне хепатитис Ц инфекције;
- 6) повећање доступности лечења ХИВ инфекције и вирусне хепатитис Ц инфекције;
- 7) повећање доступности превенције и лечења од инфективних болести међу корисницима дрога у установама за извршење кривичних санкција и на алтернативним санкцијама.

Подобласт: Одрживост, доступност и законски оквир за програме смањење штете						
Активност	Временски оквир	Надлежни орган	Партнери за сарадњу	Индикатори	Извор за индикаторе/механизме процене	Извор финансирања
1.Анализирање законског оквира о доступности мера за смањење штете, у апотекама, установама здравствене заштите	Континуирано од 2014.	Министарство здравља	ИЗЈЗС, РСК за превенцију и контролу болести зависности	Извештај са закључцима и препорукама	Министарство здравља	Буџет Републике Србије
2.Обезбеђивање законског оквира за спровођење програма смањења штете	четврти квартал 2014.	Министарство здравља	МП/Управа за извршење кривичних санкција, МРЗБСП, Министарство здравља	Обезбеђен законски оквир	Министарство здравља	Буџет Републике Србије
3. Дефинисање и спровођење финансијских механизма за подршку програмима смањење штете	четврти квартал 2014.	Министарство здравља, Министарство финансија	Канцеларија за дроге	Буџет и финансијски механизми дефинисани, Број подржаних пружалаца услуга	Канцеларија за дроге	Буџет Републике Србије
4.Обезбеђивање стандарда квалитета код интервенција за смањење штете	Континуирано од 2014.	ИЗЈЗС, РГСК	Канцеларија за дроге, удружења	Дефинисан и имплементира н минимални стандардизова н пакет услуга	ИЗЈЗС	Буџет Републике Србије

5.Анализирање обима и потреба за програмима смањења штете на националном нивоу	четврти квартал 2014.	ИЗЈЗС	Министарство здравља, МП, удружења	Извештај са закључцима и препорукама	ИЗЈЗС	Буџет Републике Србије
6.Проширење програма смањења штете према налазима анализе (активност горе)	Континуирано од 2015.	Министарство здравља	Министарство здравља, РСК за превенцију и контролу болести зависности, Мрежа института и завода за јавно здравље, Канцеларија за дроге, ОЦД	Број пружалаца услуга	Министарство здравља	Буџет Републике Србије

Подблaст: Превенција и лечење инфективних болести

Активност	Временски оквир	Надлежни орган	Партнери за сарадњу	Индикатори	Извор за индикаторе/ механизме процене	Извор финансирања
1.Подизање свести међу здравственим радницима и корисницима дрога по питању вакцинације против вирусног хепатитиса Б	Континуирано од 2014.	ИЗЈЗС	Мрежа завода и института за јавно здравље, друге здравствене установе, регионални референтни центри, организације цивилног друштва	Број корисника дрога који су примили вакцину	ИЗЈЗС	Буџет Републике Србије
2.Прилагођавање смерница/стандарда лечења вирусног хепатитиса Ц како би се повећао број инјектирајућих корисника дрога на лечењу	трећи квартал 2015.	Министарство здравља	РСК за заштиту становништва од заразних болести и хепатолошка секција СЛД	Број ИКД на лечењу од хепатитиса Ц	ИЗЈЗС	Буџет Републике Србије
3.Омогућавање саветовања и тестирања на ХИВ и ХЦВ за кориснике дрога у саветовалиштима за добровољно поверљиво саветовање и тестирање	Континуирано од 2014.	Министарство здравља	ИЗЈЗС, Мрежа института и завода за јавно здравље РСК за заштиту становништва од заразних болести	Број саветованих особа, број особа тестираних на ХИВ, број особа тестираних на ХЦВ	Министарство здравља	Буџет Републике Србије

4.Омогућавање саветовања и тестирања на ХИВ и ХЦВ за кориснике ПАКС у центрима за лечење зависности	Континуирано од 2014.	Министарство здравља	РСК за превенцију и контролу болести зависности, РСК за заштиту становништва од заразних болести	Број саветованих особа, број особа тестираних на ХИВ, број особа тестираних на ХЦВ	Министарство здравља	Буџет Републике Србије
---	-----------------------	----------------------	--	--	----------------------	------------------------

Подобласт: Повећање доступности превенције и лечења од инфективних болести међу корисницима дрога на одслужењу затворске казне и алтернативним санкцијама

Активност	Временски оквир	Надлежни орган	Партнери за сарадњу	Индикатори	Извор за индикаторе/механизме процене	Извор финансирања
1.Повећање доступности мера превенције и лечења од инфективних болести међу корисницима дрога у установама за извршење кривичних санкција и на алтернативним санкцијама	Континуирано од 2014.	Министарство правде/Управа за извршење кривичних санкција	Министарство здравља РСК за заштиту становништва од заразних болести, ИЗЈЗС, Мрежа института и завода за јавно здравље	Број корисника који су саветовани и тестирани, број саветованих особа, број штићеника на лечењу дисагрегиран по болестима (ХИВ инфекција, ХЦВ инфекција итд)	Министарство правде	Буџет Републике Србије
2.Проширење могућности програма смањења штете међу корисницима дрога у установама за извршење кривичних санкција и на алтернативним санкцијама	Континуирано од 2016.	Министарство правде/ Управа за извршење кривичних санкција	Министарство здравља, ИЗЈЗС	Број установа за извршење кривичних санкција у којима се спроводе мере смањења штете	Министарство правде	Буџет Републике Србије
3.Успостављање саветовања о ризику од предозирања за кориснике дрога отпуштене из установа за извршење кривичних санкција	Континуирано од 2014.	Министарство правде	Министарство здравља, здравствене установе за лечење лица са менталним сметњама, РСК за превенцију и контролу болести зависности	Број саветованих особа	Министарство правде	Буџет Републике Србије
4. Подизање свести међу здравственим радницима и	Континуирано од 2014.	Министарство правде	Министарство здравља, РСК за заштиту	Број корисника дрога у установама за	Министарство правде	Буџет Републике Србије

корисницима дрога у установама за извршење кривичних санкција и на алтернативним санкцијама о вакцинацији против вирусног хепатитиса Б			становништва од заразних болести ИЗЈЗС, Мрежа института и завода за јавно здравље	извршење кривичних санкција који су примили вакцину против хепатитиса Б Број имунизованих који су, примили све три дозе вакцине. Број оних који су започели имунизацију у установама за извршење кривичних санкција		
--	--	--	---	---	--	--

4. СМАЊЕЊЕ ПОНУДЕ

Специфични циљеви наведени у Стратегији који се односе на област смањења понуде дрога:

- 1) смањење нивоа криминала у области дрога, нарочито организованог криминала;
- 2) унапређење комуникације и сарадње између тела која спроводе законе;
- 3) успостављање посебних механизма сарадње између Дирекције полиције и Управе царина;
- 4) унапређење система контроле легалног руковања дрогама и прекурсорима;
- 5) унапређење законодавног оквира и праксе складиштења и уништавања дрога и прекурсора;
- 6) увећање капацитета и побољшање оспособљености људских ресурса који раде у области контроле прекурсора и смањења понуде дрога;
- 7) снабдевање органа који спроводе законе адекватном опремом.

Подобласт: Смањење криминалитета у области дрога						
Активност	Временски оквир	Надлежни орган	Партнери	Индикатор(и)	Извор индикатора/механизми процене	Извор финансирања
1. Јачање капацитета Службе за превенцију наркоманије и сузбијање кријумчарења наркотика у оквиру Полиције	2014—2018.	Министарство унутрашњих послова		Ниво опремљености и попуњености службе, утврђена процедура и методологија рада	Министарство унутрашњих послова	Буџет Републике Србије
2. Успостављање механизма за размену информација између	четврти квартал 2015.	Министарство унутрашњих послова	Министарство финансија/ Управа царина,	Механизми успостављени	Министарство унутрашњих послова	Буџет Републике Србије

тела која спроводе законе у области криминалитета у вези са дрогама			Министарство одбране, Министарство правде			
3. Потписивање меморандума о сарадњи између МУП-а и Управе царине	четврти квартал 2014.	Министарство унутрашњих послова, Директор полиције и Управа царине, Директор Управе царина		Потписан споразум	Министарство унутрашњих послова	Буџет Републике Србије
4. Обезбеђивање Спот тестова за прелиминарну идентификацију ПАКС на терену за потребе Дирекције полиције и Управе царина.	Континуирано од другог квартала 2015.	Министарство унутрашњих послова, Начелник Националног криминалистичко техничког центра и партнери		Број набављених тестова	Министарство унутрашњих послова	Буџет Републике Србије
5. Упознавање са ЦЕПОЛ специфичним моделима тренинга у примени специјалних истражних техника	четврти квартал 2016.	Министарство унутрашњих послова, Јединица за финансијске истраге, Управа за стручно образовање-начелници организационих јединица		Модели тренинга унети у програм обуке МУП	Министарство унутрашњих послова	Буџет Републике Србије
6. Спровођење тренинга на тему заједничких истражних тимова у случајевима трговине дрогом од стране организованих криминалних група и вођење финансијске истраге паралелно са кривичном	четврти квартал 2015.	Министарство унутрашњих послова-начелник СБПОК, начелник јединице за финансијске истраге		Број обучених државних службеника	Министарство унутрашњих послова	Буџет Републике Србије
7. Упознавање и анализа модела системске заплене имовине у једној од земаља ЕУ Напомена : потпоглавље организовани криминал	други квартал 2015.	Министарство унутрашњих послова и партнери-начелник јединице за финансијске истраге		Ниво системске заплене имовине унет у акте о поступању надлежних тела	Министарство унутрашњих послова	Буџет Републике Србије

Подобласт: Систем контроле дрога и прекурсора						
Активност	Временски оквир	Надлежни орган	Партнери	Индикатор(и)	Извор индикатора/механизми процене	Извор финансирања
1.Израђивање анализе нормативног оквира који се односи на поступак складиштења и уништавања заплењених психоактивних контролисаних супстанци и прекурсора са препорукама за усклађивање	други квартал 2015.	Министарство здравља	Министарство правде, Министарство унутрашњих послова, Министарство пољопривреде и заштите животне средине	Израђена анализа са препорукама за усклађивање		Буџет Републике Србије
2.Измена нормативног оквира који се односи на поступак складиштења и уништавања заплењених психоактивних контролисаних супстанци и прекурсора, на основу препорука изнете анализе	четврти квартал 2015.	Министарство здравља	Министарство правде, Министарство унутрашњих послова, Министарство пољопривреде и заштите животне средине	Измењен нормативни оквир		Буџет Републике Србије
3.Припремање програма за уништавање прекурсора	четврти квартал 2015.	Министарство здравља	Министарство правде, Министарство унутрашњих послова, Министарство пољопривреде и заштите животне средине, Министарство финансија-Управа царина	Усвојени програм за уништавање прекурсора		Буџет Републике Србије
4.Припремање програма за уништавање ПАКС	четврти квартал 2014.	Министарство здравља, Комисија за контролу поступака уништавања ПАКС	Министарство правде, Министарство унутрашњих послова, Министарство пољопривреде и заштите животне средине	Усвојени програм за уништавање ПАКС		Буџет Републике Србије
5.Континуирано уништавање заплењених ПАКС	Континуирано од 2014.	Министарство здравља, Комисија за	Министарство правде, Министарство	Количина уништене ПАКС		Буџет Републике Србије

		контролу поступака уништавања ПКС	унутрашњих послова, Министарство пољопривреде и заштите животне средине			
6. Трајно збрињавање заплењених прекурсора	Континуирано од 2015.	Министарство здравља	Министарство правде, Министарство унутрашњих послова, Министарство пољопривреде и заштите животне средине	Количина збринутих и уништених прекурсора		Буџет Републике Србије
7. Израђивање анализе потребе за складиштењем заплењене дроге и прекурсора	други квартал 2015.	Министарство здравља	Министарство правде, Министарство унутрашњих послова, Министарство пољопривреде и заштите животне средине	Израђена анализа		Буџет Републике Србије
8. Успостављање рада лабораторије за категоризацију опојних дрога	Континуирано од 2015.	Министарство здравља, Канцеларија за дроге		Успостављен рад лабораторије		Буџет Републике Србије
9. Редовно ажурирање списка ПАКС	Континуирано од 2014.	Комисија за психоактивне контролисане супстанце, Министарство здравља- Национални центар за праћење дрога		Ажуриран списак ПАКС		Буџет Републике Србије
10. Успостављање система за рано упозоравање	други квартал 2015.	Министарство здравља	Министарство унутрашњих послова, Министарство финансија- Управа царина	Успостављен систем		Буџет Републике Србије
11. Усаглашавање списка психоактивних супстанци и прекурсора са листама УН и ЕУ	Континуирано у планском периоду	Министарство здравља		Усаглашен списак		Буџет Републике Србије

5. КООРДИНАЦИЈА

Циљеви наведени у Стратегији који се односе на област координације:

- 1) основана Канцеларија за дроге и дефинисање механизма координације;
- 2) успостављање и унапређење координационих механизма са локалним самоуправама;
- 3) повећање нивоа сарадње са организацијама цивилног друштва;
- 4) подржавање Акционог плана посебним финансијским механизмима.

Подобласт: Промоција стратегије и акционог плана						
Активност	Временски оквир	Надлежни орган	Партнери за сарадњу	Индикатори	Извор за индикаторе/механизме процене	Извор финансирања
1. Усвајање Стратегије	четврти квартал 2014.	Влада	МЗ, МУП, МП, МПНТР, МОС, МДУЛС, Министарство одбране, Министарство пољопривреде и заштите животне средине	Усвојена Стратегија	Министарство о здравља	Буџет Републике Србије

Подобласт: Канцеларија за дроге и механизми координације						
Активност	Временски оквир	Надлежни орган	Партнери	Индикатор(и)	Извор индикатора/механизми процене	Извор финансирања
1. Оснивање Канцеларије за дроге Владе укључујући и израду организационог дијаграма	Трећи квартал 2014.	Влада	МЗ, МУП, МП, МПНТР, МОС, МДУЛС, Министарство одбране, Министарство пољопривреде и заштите животне средине	Уредба Владе	Влада	Буџет Републике Србије
2. Успостављање и јачање координационих механизма	Континуирано од 2015.	Канцеларија за дроге	МЗ, МУП, МП, МПНТР, МОС, МДУЛС, Министарство одбране,	Периодични извештаји о активностима	Влада	Буџет Републике Србије

			Министарство пољопривреде и заштите животне средине			
3. Праћење спровођења Стратегије за дроге Републике Србије	2014–2017.	Канцеларија за дроге	МЗ, МУП, МП, МПНТР, МОС, МДУЛС, Министарство одбране, Министарство пољопривреде и заштите животне средине	Закључци процене	Канцеларија за дроге	Буџет Републике Србије
4. Финансирање активности Канцеларије за дроге	Континуирано од 2015.	Савет Владе за координацију политике у области дрога	Канцеларија за дроге	Оформљен је посебан буџет” — распоређена су одређена финансијска средства	Канцеларија за дроге	Буџет Републике Србије
5. Израђивање препорука за припрему акционих планова на локалном нивоу	трећи квартал 2015.	Канцеларија за дроге	СКГО, Савет за здравље	Припремљене препоруке	Канцеларија за дроге	Буџет Републике Србије
6. Дефинисање система сарадње са локалним властима	трећи квартал 2015.	Канцеларија за дроге	МЗ, МУП, МП, МПНТР, МОС, МДУЛС, Министарство одбране, Министарство пољопривреде и заштите животне средине	Дефинисан систем	Канцеларија за дроге	Буџет Републике Србије
7. Израђивање нацрта новог Акционог плана за борбу против дрога 2018-2021.	први квартал 2018.	Канцеларија за дроге	МЗ, МУП, МП, МПНТР, МОС, МДУЛС, Министарство одбране, Министарство пољопривреде и заштите животне средине	Припремљен Акциони план за период од 2018-2021. године	Канцеларија за дроге	Буџет Републике Србије

Подобласт: Интензивирање комуникације и координације са организацијама цивилног друштва						
Активност	Временски оквир	Надлежни орган	Партнери	Индикатор(и)	Извор индикатора/механизм и процене	Извор финансирања
1. Дефинисање модела сарадње са организацијама цивилног друштва	четврти квартал 2014.	Канцеларија за дроге	Канцеларија за сарадњу са цивилним друштвом	Модел дефинисан	Канцеларија за дроге	Буџет Републике Србије
2. Меморандум о сарадњи са организацијама цивилног друштва	четврти квартал 2014.	Канцеларија за дроге	Канцеларија за сарадњу са цивилним друштвом	Меморандум потписан, датум потписа	Канцеларија за дроге	Буџет Републике Србије

6. МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА

Циљеви наведени у Стратегији који се односе на област међународне сарадње:

- 1) Континуирано усклађивање законодавства Републике Србије с правном тековином Европске уније;
- 2) Преузимање и спровођење свих обавеза према Европском центру за праћење дрога и зависности од дрога (ЕМЦДДА);
- 3) Редовно и активно учествовање у раду међународних тела и агенција Европске уније задужених за проблематику дрога;
- 4) Јачање регионалне сарадње, односно билатералне сарадње са земљама од посебног интереса за Србију, посебно на подручју сузбијања кријумчарења дрога и прекурсора кроз јачање сарадње са релевантним међународним организацијама;
- 5) Подстицање интензивнијег укључивања српских стручњака у међународне скупове и пројекте, с циљем унапређења националног система, али и промовисање српског искуства и добре праксе на међународном плану.

Подобласт: Процес европских интеграција						
Активност	Временски оквир	Надлежни орган	Партнери	Индикатор(и)	Извор индикатора/ механизми процене	Извор финансирања
1. Успостављање сарадње са Европским центром за праћење дрога и зависности од дрога и учешће у активностима центра	Континуирано од 2015.	Министарство здравља- Национални центар за праћење дрога	МЗ, МУП, МП, МПНТР, МОС, МДУЛС, Министарство одбране, Министарство пољопривреде и заштите животне средине	Извештај о реализованим акциностима са EMCDDA	Канцеларија за дроге	Буџет Републике Србије
2. Успостављање сарадње са EUROPOL-ом	Континуирано од 2014.	Министарство унутрашњих послова		Број аналитичких радних фајлова Број размењених порука СИЕНА системом из области трговине дрогом	Министарство унутрашњих послова	Буџет Републике Србије
3. Успостављање сарадње са Eurojust-ом	Континуирано од 2014.	Министарство правде	Републичко јавно тужилаштво	Број стручњака који сарађују са Eurojust-ом, -број састанака којима се присуствовало -број пројеката који су реализовани у сарадњи са Eurojust-ом	Министарство правде	Буџет Републике Србије
4. Успостављање сарадње са EULEX-ом	Континуирано од 2017.	Министарство унутрашњих послова		Број стручњака који сарађују са EuLex-ом, број састанака којима се присуствовало	Министарство унутрашњих послова,	Буџет Републике Србије
5. Успостављање сарадње са хоризонталном групом за дроге у оквиру Савета Европске уније	Континуирано од 2014.	Канцеларија за дроге	Министарство здравља- Национални центар за праћење дрога, МУП, МП, МПНТР, МОС, МДУЛС, Министарство одбране, Министарство пољопривреде и заштите животне средине	Извештаји о сарадњи	Канцеларија за дроге	Буџет Републике Србије
6. Успостављање	Континуирано	Министарство	Министарство	Извештаји који се	Министарство	Буџет

сарадње са радном групом за прекурсоре у оквиру Европске уније	од 2015.	здравља/Одељење за опојне дроге и прекурсоре	финансија/Управа царина, Комисија за психоактивне контролисане супстанце Владе	подносе	во здравља	Републике Србије
7. Унапређење капацитета службе спровођењем обука за учешће у заједничким истражним тимовима	Континуирано од 2014.	Министарство унутрашњих послова		Бој обучених државних службеника	Министарство унутрашњих послова	Буџет Републике Србије
8. Израђивање пројеката прекограничне сарадње који за циљ имају размену примера добре праксе у области превенције на локалном нивоу	Континуирано од 2014.	Канцеларија за дроге	СКГО, локалне самоуправе	број пројеката прекограничне сарадње, број стручњака који размењују искуства, број потписаних протокола о сарадњи на локалном нивоу	Канцеларија за дроге	Буџет Републике Србије

Подобласт: Структура УН и осталих тела						
Активност	Временски оквир	Надлежни орган	Партнери	Индикатор(и)	Извор индикатора/механизми процене	Извор финансирања
1.Учешће на годишњим састанцима Комисије за опојне дроге (Беч)	Континуирано од 2014.	Канцеларија за дроге	Савет	Извештај са састанака	Канцеларија за дроге	Буџет Републике Србије
2.Подношење годишњег извештаја УН	Континуирано од 2014.	Канцеларија за дроге	МЗ, МУП, МП, МПНТР, МОС, МДУЛС, Министарство одбране, Министарство пољопривреде и заштите животне средине, Министарство финансија-Управа царина	Годишњи извештаји који се подносе Уједињеним нацијама	Канцеларија за дроге	Буџет Републике Србије
3. Успостављање сарадње са UNODC	Континуирано од 2014.	Канцеларија за дроге	Министарство здравља, Министарство унутрашњих послова, Министарство финансија-Управа царина	Извештај УНОДЦ канцеларије за југоисточну Европу	Канцеларија за дроге	Буџет Републике Србије
4. Успостављање сарадње са Светском	Континуирано од 2014.	Министарство здравља	МЗ, МУП, МП, МПНТР,	Извештај о реализованим	Министарство здравља	Буџет Републике

здравственом организацијом у области дрога			МОС, МДУЛС, Министарство одбране, Министарство пољопривреде и заштите животне средине, Министарство финансија-Управа царина	активностима са Светском здравственом организацијом		Србије
5. Успостављање сарадње са Интерполом	Континуирано од 2014.	Министарство унутрашњих послова		Број формираних досијеа који обрађују организоване криминалне групе које се баве кријумчарењем дроге	Министарство унутрашњих послова	Буџет Републике Србије
6. Успостављање сарадње са Помпиду групом Савета Европе	Континуирано од 2014.	Министарство здравља, Канцеларија за дроге	МЗ, МУП, МП, МПНТР, МОС, МДУЛС, Министарство одбране, Министарство пољопривреде и заштите животне средине, Министарство финансија-Управа царина	Број стручњака који сарађују са Помпиду групом, број састанака којима се присуствовало- број пројеката који су реализовани у сарадњи са Помпиду групом	Канцеларија за дроге	Буџет Републике Србије
7. Развијање сарадње са земљама Југоисточне Европе путем регионалних иницијатива	Континуирано од 2014.	Канцеларија за дроге	МЗ, МУП, МП, МПНТР, МОС, МДУЛС, Министарство одбране, Министарство пољопривреде и заштите животне средине, Министарство финансија-Управа царина	Извештај о активностима	Канцеларија за дроге	Буџет Републике Србије

7. ИСТРАЖИВАЊЕ, ПРАЋЕЊЕ И ПРОЦЕНА

Циљеви који се односе на област праћења, истраживања и процене су:

- 1) стварање услова за редовно праћење стања у области борбе против дрога;
- 2) достављање података који су неопходни за доношења одлука у оквиру политике у области дрога;
- 3) идентификовање нових трендова који се појављују у области дрога.

Подобласт: Национални центар за праћење дрога и национални информациони систем у области дрога						
Активност	Временски оквир	Надлежни орган	Партнери	Индикатор(и)	Извор индикатора/механизми процене	Извор финансирања
1. Оснивање Националног центра за праћење стања у области дрога	четврти квартал 2014.	Министарство здравља	МЗ, МУП, МП, МПНТР, МОС, МДУЈС, Министарство одбране, Министарство пољопривреде и заштите животне средине, Министарство финансија-Управа царина	Одлука о оснивању Националног центра	Канцеларија за дроге	Буџет Републике Србије
2. Обезбеђивање средстава за рад Националног центра за праћење стања у области дрога	Континуирано од 2015.	Влада	Министарство здравља	Обезбеђени људски и материјални ресурси	Канцеларија за дроге	Буџет Републике Србије
3. Успостављање система сакупљања података и анализа стања у области дрога	Континуирано од 2015 .	Министарство здравља - Национални центар за праћење дрога	МЗ, МУП, МП, МПНТР, МОС, МДУЈС, Министарство одбране, Министарство пољопривреде и заштите животне средине, Министарство финансија-Управа царина	Периодични извештаји Националног центра за праћење дрога	Канцеларија за дроге	Буџет Републике Србије
4. Припремање и прослеђивање Националног извештаја о дрогама ЕМЦДДА	Континуирано од 2015 .	Министарство здравља - Национални центар за праћење дрога	МЗ, МУП, МП, МПНТР, МОС, МДУЈС, Министарство одбране, Министарство пољопривреде и заштите животне	Припремљен, усвојен и прослеђен Национални извештај о дрогама који се доставља ЕМЦДДА,	Канцеларија за дроге	Буџет Републике Србије

			средине, Министарство финансија- Управа царина			
--	--	--	---	--	--	--

Подобласт: Пет кључних индикатора Европског центра за праћење дрога и зависности од дрога и кључне групе података						
Активност	Временски оквир	Надлежни орган	Партнери	Индикатор(и)	Извор индикатора/механизми процене	Извор финансирања
1. Анализа резултата истраживања опште популације у 2013. години	други квартал 2014.	Министарство здравља – Национални центар за праћење дрога	ИЗЈЗС	Извештај о резултатима истраживања опште популације Национални извештај о дрогама	Министарство здравља - Национални центар за праћење дрога	Буџет Републике Србије
2. Спровођење истраживања опште популације на сваке четири године	2017.	Министарство здравља - Национални центар за праћење дрога	ИЗЈЗС	Извештај о резултатима истраживања опште популације - Национални извештај о дрогама	Министарство здравља – Национални центар за праћење дрога	Буџет Републике Србије
3. Спровођење ESPAD студију	2015.	Министарство здравља – Национални центар за праћење дрога	Министарство просвете, науке и технолошког развоја, ИЗЈЗС	Извештај о резултатима спроведене ESPAD студије - Национални извештај о дрогама	Министарство здравља - Национални центар за праћење дрога	Буџет Републике Србије
4. Успостављање система праћења смртности узроковане коришћењем ПАКС	Континуирано од 2015.	Министарство здравља – Национални центар за праћење дрога	Републички завод за статистику	Национални извештај о дрогама	Министарство здравља - Национални центар за праћење дрога	Буџет Републике Србије
5. Сакупљање података о показатељу потребе за лечењем-Регистар лечених зависника од дрога	Континуирано од 2015 .	Министарство здравља – Национални центар за праћење дрога	ИЗЈЗС	Национални извештај о дрогама	Министарство здравља - Национални центар за праћење дрога	Буџет Републике Србије
6. Спровођење периодично биобихејвиорално истраживање код дефинисаних популација под повећаним ризиком, укључујући инјектирајуће кориснике дрога	Континуирано од 2015 .	Министарство здравља – Национални центар за праћење дрога	ИЗЈЗС, ОЦД	Национални извештај о дрогама	Министарство здравља - Национални центар за праћење дрога	Буџет Републике Србије

7. Унапређење система сакупљања података из рутинског надзора над одређеним инфективним болестима	Континуирано од 2014.	ИЗЈЗС	Мрежа ИЈЗ/ЗЈЗ, здравствене установе (државни и приватни сектор)	Годишњи извештај о заразним болестима на	ИЗЈЗС	Буџет Републике Србије
8. Спровођење периодичне процене преваленције (величине укупне популације) ризичних корисника дрога	Континуирано од 2014.	ИЗЈЗС	Министарство здравља - Национални центар за праћење дрога, Министарство здравља, МУП, МП, МО/ЦКТ УН агенције, Референтне установе за лечење болести зависности, здравствене установе, ОЦД	Национални извештај о дрогама	Министарство здравља - Национални центар за праћење дрога	Буџет Републике Србије
9. Праћење доступности и обезбеђивање мера у области смањења штете	Континуирано од 2015.	ИЗЈЗС	Министарство здравља, МП/Управа за извршење кривичних санкција, ЦД	-Извештај о доступности програма смањења штете - Национални извештај о ПАКС	ИЗЈЗС	Буџет Републике Србије
10. Сакупљање података о показатељима смањења понуде (заплењене ПАКС, цена, чистоћа, криминалитет у области ПАКС, места за производњу)	Континуирано од 2015.	Министарство унутрашњих послова	Министарство здравља — Национални центар за праћење дрога, Министарство финансија/ Управа царина Министарство одбране, Министарство правде	Национални извештај о дрогама	Канцеларија за дроге	Буџет Републике Србије
11. Успостављање механизма за размену информација које се односе на нове ПАКС (систем за рано упозорење)	Континуирано од 2016.	Канцеларија за дроге Министарство здравља - Национални центар за праћење дрога	МЗ, МУП, МП, МПНТР, МОС, МДУЈС, Министарство одбране, Министарство пољопривреде и заштите животне средине,	Извештај о спровођењу система за рано упозорење, који се доставља EMCDDA	Канцеларија за дроге	Буџет Републике Србије

			Министарство финансија- Управа царина			
--	--	--	--	--	--	--

Подобласт: Процена политике у борби против дрога						
Активност	Временски оквир	Надлежни орган	Партнери	Индикатор(и)	Извор индикатора/механизми процене	Извор финансирања
1. Праћење спровођења Акционог плана 2014-2017.	Континуирано од 2014.	Канцеларија за дроге	МЗ, МУП, МП, МПНТР, МОС, МДУЛС, Министарство одбране, Министарство пољопривреде и заштите животне средине, Министарство финансија-Управа царина	Извештај Влади	Влада	Буџет Републике Србије
2. Средњорочна процена Акционог плана 2014-2017	трећи квартал 2016.	Канцеларија за дроге	МЗ, МУП, МП, МПНТР, МОС, МДУЛС, Министарство одбране, Министарство пољопривреде и заштите животне средине, Министарство финансија-Управа царина	Извештај Влади	Влада	Буџет Републике Србије
3. Завршно праћење Акционог плана 2014-2017	први квартал 2018.	Канцеларија за дроге	МЗ, МУП, МП, МПНТР, МОС, МДУЛС, Министарство одбране, Министарство пољопривреде и заштите животне средине, Министарство финансија-Управа царина	извештај Влади	Влада	Буџет Републике Србије

РЕЧНИК ПОЈМОВА:

БМК - бензил-метил-кетон

ВМА - Војномедицинска академија

ЕУ - Европска унија

ЗВКОВ - Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања

ИЗЈЗС - Институт за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“

ИЈЗ - Институт за јавно здравље

ИКД - инјектирајући корисници дроге

Индикована превенција - активности и програми који имају за циљ да идентификују појединце који показују ране знаке злоупотребе супстанци

КЗД - Канцеларија за дроге

КСЦД - Канцеларија за сарадњу са цивилним друштвом

МЗ - Министарство здравља

МРЗБСП - Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања

МКИ - Министарство културе и информисања

МОС - Министарство омладине и спорта

МП - Министарство правде

МПНТР - Министарство просвете, науке и технолошког развоја

МДУЛС - Министарство државне управе и локалне самоуправе

МУП - Министарство унутрашњих послова

НВО - Невладина организација

ОЕБС - Организација за европску безбедност и сарадњу

ОЦД - Организација цивилног друштва

ПКС – Психоактивне контролисане супстанце

РГСК – Радна група за стандарде квалитета третмана

РС - Република Србија

Селективна превенција - активности и програми усмерени на подскупове/подгрупе укупне популације за које се сматра да се налазе под ризиком злоупотребе супстанци

СЗО (WHO) - Светска здравствена организација (World Health Organization)

СКГО - Стална конференција општина и градова

УН - Уједињене нације

Универзална превенција - активности и програми усмерени ка целокупној популацији који имају за циљ превенцију или одлагање коришћења дрога

AIDS - синдром стечене имунодефицијенције

EMCDDA - (European Monitoring Center on Drug and Drug addiction)

Европски центар за праћење дрога и зависности од дрога

ESPAD - (European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs)

Европско истраживање о употреби алкохола и других дрога код школске деце

EULEX – Мисија владавине права Европске Уније

Eurojust – Европска Агенција за правну сарадњу у вези са криминалом.

EUR0POL – (European Police Office)

Канцеларија Европске полиције

Frontex - Европска агенција за управљање оперативном сарадњом на границама земаља чланица Европске Уније

GFATM - (Global Fund for Fight against AIDS, Tuberculosis and Malaria)

Глобални фонд за борбу против сиде, туберкулозе и маларије

HBV - вирус хепатитиса Б

HCV - вирус хепатитиса Ц

HIV – вирус хумане имунодефицијенције

INCB – (International Narcotics Control Board)

Међународни биро за контролу наркотика

INTERPOL – (International Police Organization)

Организација међународне полиције

JAZAS - Асоцијација за борбу против сиде

NATO – (North Atlantic Treaty Organisation)

Организација северно-атлантског савеза

OECD - (Organisation for Economic Cooperation and Development)

Организација за економску сарадњу и развој

Pompidou група Савета Европе – (Group to Combat Drug Abuse and Illicit Trafficking in Drugs) - Група за сузбијање злоупотребе дрога и недозвољене трговине дрогама

SWOT анализа – анализа предности, недостатака, могућности и претњи

ТАИЕХ – Биро за техничку помоћ и размену информација, Европска Комисија

TDI – (Treatment demand indicator)

Показатељи потреба за лечењем

UNDP – (United Nations Development Programme)

Програм за развој Уједињених нација

UNODC – (United Nations Office on Drug and Crime)

Канцеларија уједињених нација за дроге и криминал